

L'Angel. Als peus de l'imatge de la Mare de Déu, la quarteta verdagueriana i el bust del gran poeta català.

La famosa vila del LLORER

per
Maruja ARNAU i GUEROLA

És inversemblant els canvis que amb el pas dels segles experimenten els pobles, la suggestivitat d'alguns dels quals no s'ha crescut gens ni mica amb el desenvolupament dels nostres dies, per no dir que en gran part ha minvat el seu encís. Així sentim a dir enguany repetidament, com s'ha perdut la bellesa paisatjística d'aquelles viles i poblets que anys enrera encara servaven el tipisme vertader, no imposat per la forasteria ni els estils arquitectònics que amb les seves formes sofisticades han influenciat en l'estampa senzilla dels pobles rurals o pescadors.

La riquesa dels camps i boscos de les nostres contrades és molt acreïtada. La beutat dels llocs arreu la muntanya i el mar és un re-

clam continu. Però cal preguntar-nos: Es ara, en aquesta era del progrés i la vida atrafagada, que les gents s'han adonat de l'atracció incomparable d'aquesta província, sobretot de la seva costa, tan admirada per tothom? No. Si bé actualment el turisme ha promogut invasions massives al nostre país i ha fet conèixer les seves inefables bellesa natural, també és veritat que temps enrera no eren desconeguts els seus atractius inonibrables, al menys, per alguns esperits selectes.

Centrem, però, nostra atenció, vers un poble, un poble de la Selva, el del llorer emblemàtic en son escut, antany mariner de mena, plàcid i tradicional, i avui seu internacional del turisme universal, de la gatzara, del xivarri, del tumulte... Volem parlar de LLORET. Però no de la vila cosmopolita i bulliciosa dels nostres temps, sinó del pretèrit que definí a Lloret com el paradís de la calma i la quietud. On resta el poble serè i espectant, el de la minyona enamorada que dia rera dia albirava la llunyania des de la platja daurada, delerosa de veure aparèixer a la ratlla de l'horitzó, el vaixell que li havia de dur l'amor i la vida?

La inspiració de Francesc Camprodon i del mestre Arrieta ha estat pot ser la «culpable» de les primeres invasions turístiques del Lloret de les cales paradisiàques i les platges sens parió... Molts somniadors i sentimentals van frisar per conèixer aquest racó privilegiat, magnífic retaulle de la naturalesa, acaronat per la mar.

La mar eterna ha imprès a la vila lloretenca un estil molt característic. Lloret, de sempre ha sobresortit per la seva vocació marinera. La seva història marítima és molt notable. En l'ordre comercial, es va estendre notòriament vers Sicília, Nàpols i Cerdenya i posteriorment cap Amèrica i Filipines. En el que correspon a la pesca, ja no cal dir. I fins i tot comptà amb tres drassanes, en les quals es construïren gran nombre de vaixells, un dels quals, el «Segundo Romano», va ésser molt famós. Feu la travessia de Canàries a Santiago de Cuba, tan sols en dotze jornades, quan aleshores el temps emprat en el viatge era d'un mes. Aquesta nau va salvar la tripulació de l'alemanya «Elize Metzler» i la proesa li valgué al seu capità i armador Josep Macià una recompensa de l'emperador Guillem I.

A l'Edad Mitjana, Lloret ja practicava el comerç dins l'àmbit mediterrà. Però poc després que Carles III decretés el lliure comerç amb Amèrica, un vaixell lloretenc, el bergantí «Puríssima Concepció i Santa Rosa» solcava les aigües de l'Atlàntic sota el comanament del capità Josep Domènec.

La història marinera de Lloret és molt extensa. I els lloretencs dedicats a la navegació fan munió. Gairebé hagués pogut ésser un museu marítim. Val la pena de mantenir una conversa amb l'erudit escriptor lloretenc Esteve

Fàbregas i Barri, enamorat del seu poble i pou fondíssim de notícies a quina més interessant. La seva agradable conversa es torna apassionada quan es tracten temes de la mar. El tresor de documents que serva és fantàstic. Quaderns de bitàcora que entre càlculs algebraics fan entreveure el sentimentalisme del rude capità, que deixa escapollir de son pit l'amor vers la promesa llunyan, expressat en quatre lletres... Després, segueix amb els logaritmes. Pergamins diversos d'èpoques perdudes en el record... I tres dibuixos penjats a la paret del seu despatx, representatius de la vida quotidiana del segle passat: El primer, l'arribada del vaixell. El poble en massa a la platja per donar la benvinguda als absents... I en primer terme, l'esposa que aixeca en els seus braços una criatura de pocs dies, perquè sia el primer que vegi l'espós. Ha nascut durant l'absència del pare. Tot és alegria, joia, crits, llàgrimes ...

La segona estampa representa una altra fita en l'esdevenir de la vila marinera. La fadrina de quinze anys, bella i eixerida, passeja tota cofoia amb un senyor madur. Un dels qui en la seva joventesa marxà cap les Amèriques a cercar fortuna. Lloret n'era pròdig amb aquesta mena d'aventurers que tornaven després de llargs anys, carregats d'unces i... de xacres. El retorn a la pàtria suposava el definitiu soplug en el poble de naixença, on es trobaria una xicota jove i bonica que uniria la seva vida farcida de il·lusions amb el ric «india» que havia fet fortuna en terres americanes. D'ací que no és estrany que Lloret hagi estat un poble on han abundat les vídues riques... Ara bé, la noia de casa benestant mai no admetia les proposicions matrimonials del «nou ric».

El tercer dibuix representa una berenada a bord d'una de les naus ancorades a port, abans de la partença. Després dels breus dies d'estada, la tripulació celebrava una festa de comiat, invitant a totes les persones amigues, familiars, promeses... Es natural que la festa acabés amb llàgrimes. L'amargor de l'absència i la possibilitat de que algun mariner ja mai més no tornés, enterbolia l'alegria de la xefla. Quan el vaixell estés a punt de marxa, el remolcador tornaria a terra els familiars.

L'amic Fàbregas és un pou de ciència. En parlar de Lloret no hi ha res que ell no sàpiga. El passat del seu poble el domina i la seva conversa és amena i fluïda. Un hàlit de poesia envolta les seves paraules. Així dona gust sentir-lo parlar del seu proper llibre «Alba de prima». Ens crida l'atenció aquest títol que per sí sol és un símbol d'armonios lirisme i un càlid record d'aquells homes del passat, pels quals mai no acabava el dia i designaven el capvespre amb aquesta denominació poètica per evitar el nom fosc i tètric de «nit».

Entrada a l'ermita de Santa Cristina

L'ERMITA DE SANTA CRISTINA

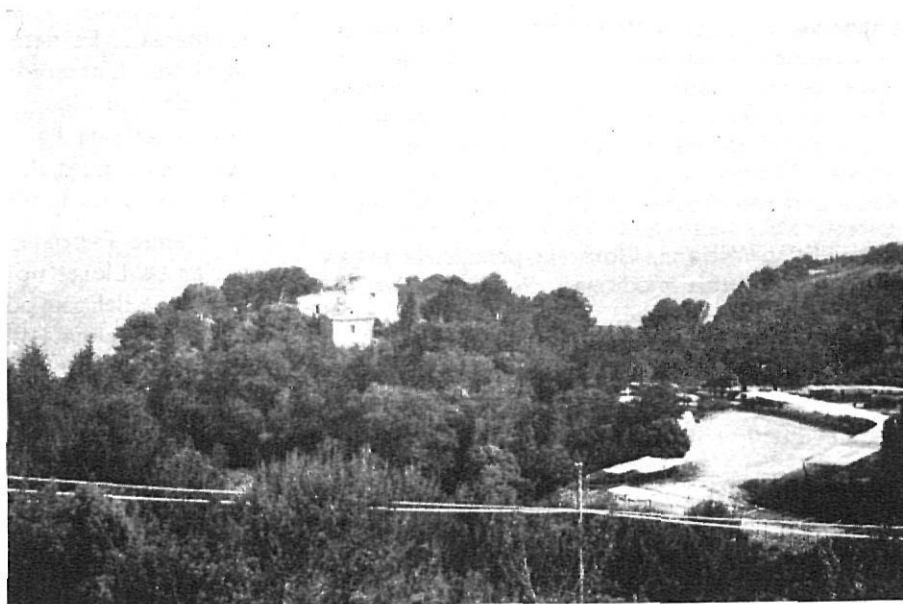
La vila de Lloret està molt arrelada a la tradició. Destaca per les seves festes, declarades enguany d'interès turístic, dedicades a Sta. Cristina. L'ermita de la Santa, situada en un bell

paratge, al cim d'un turó, vora la platja, és un dels llocs més característics dels entorns. No es pot assegurar l'època del seu origen, però hi ha constància de la seva existència en el darrer terç del segle XIV. L'actual temple es va començar a construir l'any 1764 amb la contribució dels lloretencs, homes i dones, els quals no van permetre que es destruís l'antiga capella fins que la nova ja fos coberta. L'aportació personal, si bé va ésser molt lloable, va patir de lentitud, puix les obres es van prolongar gairebé vint anys.

Llegim al llibre «Lloret de Mar» d'Esteve Fàbregas, que segons constata un pergamí de l'Arxiu de Medinaceli, llegit per Valeri Serra i Boldú, en el lloc on enguany es venera la màrtir lloretenca, en temps dels grecs i romans existia el temple d'una divinitat pagana.

Els fills de Lloret dedicats a la marina i els que emigraven cap al Nou Món, mai no deixaven d'encomanar-se a la Santa, suplicant la seva protecció. I quan tornaven, amarats els seus ulls de llàgrimes de joia, s'aplegaven a l'ermita de Santa Cristina, qui rebia la visita d'acció de gràcies dels fidels que als seus peus murmuraven la pregària sinzera i sentida que brollava dels cors agraiïts pel retorn a la llar.

La devoció a la màrtir Cristina perdura enguany, malgrat les corrents profanes i lleugeres que han envaït la nostra Costa. El 24 de juliol, la Santa es torna marinera. Navega per les aigües tan seves, tan blaves, tan serenes, i arribada que n'és a l'ermita, els mariners i pescadors la porten en baiard sobre els seus muscles amples i forts, precedits de l'Orquestra, autoritats i la munió de gent devota i curiosa, — que de tot n'hi ha — i que mai no manca a la festa grossa del Lloret tradicional.

Ermita de Sta. Cristina

LA DANÇA DE SES MORRATXES

Com sia que a Lloret no hi pot mancar-li res, tampoc no podia deixar de tenir la seva dansa antiga i senyera. El «Ball de Plaça» o «Dança de Ses Morratxes» procedeix de temps immemorial. Un detall que crida l'atenció és que els executants de la mateixa no porten, com s'acostuma en les dances populars, els vestits regionals de l'època que data. En aquest cas, s'adapten a la moda dels temps en que es balla. I abans, quan les noies es posaven de llarg, ho feien sempre en el «ball de plaça», diada que esperaven amb gran il·lusió.

La «Dança de les Morratxes» es balla per la festa major. El 24 de juliol, primer dia de la festa, és interpretada per quatre parelles, els obrers i obreres de Sta. Cristina. I el dia 26, és de *caire general*. Sembla que la *trencadissa* de morratxes es remunta a un fet succeït en temps dels àrabs. Aleshores ja es devia celebrar el Ball de Plaça, i, segons diuen, un àrab ric i jove es va enamorar d'una donzella que no el corresponia per causes de religió. El jove aprofità l'avinentsa del ball per acostar-s'hi a l'aimada. Li oferí la morratxa amb flors i aigua olorosa, que prengué la noia, ofesa, i la llençà a terra, plena d'indignació. L'enamorat desdenyat s'en tornà avergonyit cap l'Àfrica i la donzella es va retirar a un convent. Trista conclusió d'unes ballades que començaren, probablement, plenes d'entusiasme i de il·lusions. Si és aquest o no el seu origen, nosaltres considerem que val la pena de creure-ho així, perquè el caràcter poètic i excepcional que el fet està impregnat, és molt característic d'aquest poble sentimental, acaronat per les aigües incomparables del Mare Nostrum.

L'ERMITA DE SANT QUIRZE

Desconeixíem per complet l'existència d'aquesta ermita, cosa imperdonable, ja que es dona el cas es tracta de la més antiga de Lloret. La professora d'Història Antiga Carolina Nonell Masjoan, hi va trobar desferres d'una basílica paleocristiana, erigida possiblement sobre els murs d'alguna construcció romana. Això ho constata la gran quantitat de teules i obra romana que es trobà en les excavacions efectuades, i així ho va admetre l'eminent i recordat doctor Oliva Prat quan juntament amb l'esmentada professora i l'amic Fàbregas visità les excavacions.

Seguim amb les dades documentals que ens facilità aquest últim, el quan ens va manifestar que l'ermita ja existia a l'any 1079 i l'acta de consagració de l'antiga parròquia de Sant Romà, signada en aquell any, assenyala: «... et sic vadit per Ecclesiam Sit. Chirici», o sia, que hi ha la possibilitat que abans de dita consagració, la vida parroquial de Lloret esdevingués a Sant Quirze.

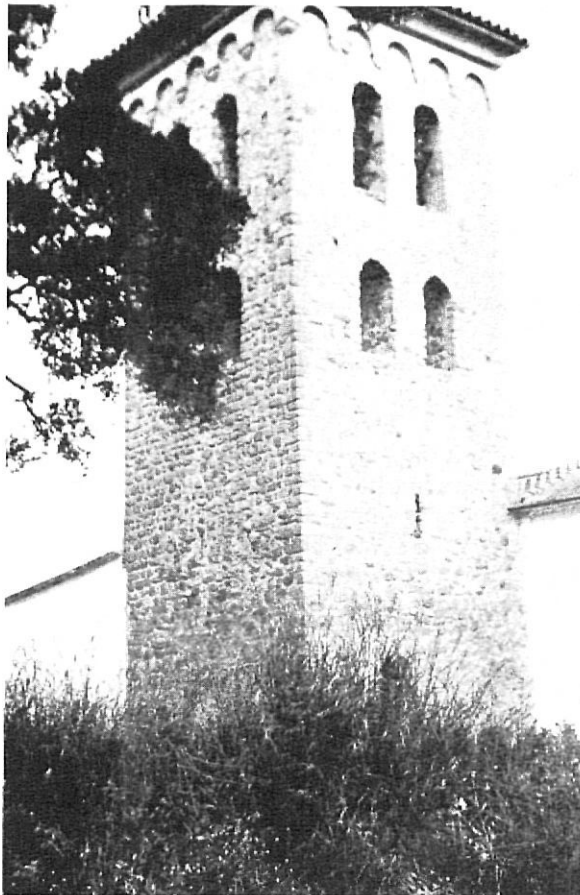
Fins fa pocs anys, hi tenia lloc el 16 de juny, festivitat del Sant, una típica romeria. A la celebració religiosa s'hi afegia l'alegre ballada de sardanes i els refilets de la cobla omplenaven els aires de cadències sonores i festives que feien saltar de goig els cors de joves i vells.

LA VERGE DE LES ALEGRIES

L'ermita de la Verge de les Alegries, dita abans de la «Mare de Déu de l'Antiga», i també «Nostra Dona de Palom» és un altre racó molt

Ermita de St. Quirze

Torre romànica de l'ermita de les Alegries.

estimat dels lloretencs; també posseeix l'encís de l'antigor, si bé no tenim notícia de l'època que va ésser erigida com a tal ermita, puix amb anterioritat va ésser església parroquial de St. Romà, ja citada abans, el terreny per l'edificació de la qual fou cedit per Madona Siscarda, senyora de Lloret, que hi assistí a la consagració, juntament amb els seus fills Uzalard i Bernat. Tanmateix cedí 34 passes de terra, a tot volt del temple, per a cementiri. La cerimònia de consagració va ésser practicada pel Bisbe Berenguer Wifred de Girona, cosí de la noble dama.

La llegenda fluctua pels voltants i és ací on diuen que anava a missa la noble senyora que s'arruinà a causa del seu deliri en menjar tan sols el moll dels ossos de xais, que havien de sacrificar expressament, per donar-li gust. Fins que tastà el pa i nous que un dia li donaren per caritat i que li va fer exclamar la célebre dita: «Si hagués pensat que el pa i nous era tan bó, encara seria senyora de Rossell, que ja no ho soc». Pel mig dels matolls que creixen en aquests indrets, es poden apreciar les runes d'un mas grandíols que existí en els seus bons temps: Mas Rossell dels Cavallers. Qui sap si l'ànima de la llegendària dama volta encara al redós de l'enderrocada propietat.

El 7 de gener s'hi celebra a les Alegries una missa cantada amb ofertori, pels difunts enterrats a l'entorn de l'església.

S'hi està bé en aquestes contrades de Lloret, lluny del garbuix de la moderna urbs que ha esdevingut, i és un plaer respirar a plé pulmó la flaire de les plantes bosqueroles que creixen arreu, i escoltar llunyana, la monòtona melodia dels goigs de la Verge que entonen uns fidels aplegats als seus peus:

**«Puix que és joia vostre amor
i és penyora de bons dies,
alegreu el nostre cor,
Reina de les Alegries».**

SANT PERE DEL BOSC

Tot seguint un camí ombrós de verd fullatge, xuclamel, ginesta i romaní que apaivaguen els sentits i transporta a un món de quimeres, després del cinc quilòmetres que separen l'ermita del poble, un impacte fabulós rep aquell que mai no hi ha estat a Sant Pere del Bosc. La impressió causada per la majestuosa visió que es mostra al visitant amb tota la seva grandiositat, és fantàstica. A nosaltres ens va fer l'efecte que la Basílica de Lourdes apareixia davant nostre. I no hem sigut sols el rebre aquesta impressió. Molts d'altres ens han manifestat que els hi ha passat el mateix. És absurd que rebí el nom d'ermita. Però fem una mica de història:

Originàriament, aquella casa d'oració s'anomenà Sant Pere Salou i posteriorment St. Pere del Bosc (probablement per la seva situació al bell mig del bosc) i també de la Verge de Gràcia. Inquirim al nostre informador Esteve Fàbregas si mai no ha gaudit aquest lloc del privilegi de Monestir i ens contesta que potser pels volts del segle XVI, és probable que algun monjo mendicant s'hi acollís al seu recés, però sense formar comunitat. D'ací que el títol de monestir no li sigui escaient. No obstant, per altra banda, sembla que religiosos benedictins van romandre ací fins l'incendi causat per la invasió francesa a l'any 1694. Aleshores aquests s'uniren a la comunitat de Sant Pere de Galligans, de Girona i el santuari lloretenc va ésser tancat, sient traslladada la seva imatge de la Mare de Déu de Gràcia al temple parroquial.

L'any 1860, el pròcer Nicolau Font i Maig, anomenat «Comte de Jaruco», adquirí les terres i capella de Sant Pere del Bosc i és ben cert que l'obra efectuada pel dou propietari és digna d'elogi. L'estàtua del benefactor del lloc perpetua el seu record. Data del 1911, tres anys després de la seva mort, i va ésser erigida pels seus nebots Agustí i Pius Cabanyas i Font, com expressa la inscripció que figura a la mateixa.

Nicolau Font deixà establert un llegat, instituint un Asil per ancians d'ambdós sexes, fills de Lloret. Inconvenients econòmics i de tot or-

*Sant Pere del Bosc;
Monument a Nicolau Font i Maig*

dre pels ancians, derivats de la situació de l'edifici, va fer decidir posteriorment al Patronat a establir un acord amb l'Ajuntament, qui, en virtut del qual i permuta de bens, ha edificat l'asil al costat de l'Hospital Municipal, al mig de la vila.

Cal ressaltar les festes d'inauguració de la capella i la del primer de maig, que tingueren lloc a Sant Pere del Bosc. Una nota molt destacada és la visita del gran poeta de les lletres catalanes Mn. Cinto Verdaguer, corresponent a la invitació del propietari, el qual desitjava un bon poeta que composés la lletra per a un càntic a la creu de terme de la propietat. Impressionat Mn. Cinto per la bellesa natural dels encontorns, exclamà: «Què m'hauria agradat ser ermità d'aquest paradís!». I de fet, el càntic, amb música del mestre Candi Candi, de Giroña, sortí molt inspirat, completat amb diverses estrofes dedicades a la Creu de Nostra Dona de Gràcia:

**«Tu ets la guia vers Maria
de sa ermita en lo camí;
la nau forta que a Déu porta
amb Jesús que en tu morí.
Vina, vina, Creu divina,
a aquest poble del Llorer;
beneex-lo, protegeix-lo,
del Cel mostrar-li el sender».**

La vila del Llorer, en memòria del gran poeta, va erigir el primer monument dedicat a Verdaguer, i enguany perdura el seu record en el magnífic Passeig de Mar, que porta el seu nom.

L'ÀNGEL

Alçant els ulls, des de qualsevol paratge de Lloret, s'albira un monument altíssim a la llunyania, cap a bosc. Indiscutiblement crida l'atenció i el desig d'anar-hi fins el lloc d'emplaçament per veure'l de prop és intens. Es conegut per «l'Àngel» i s'alça sobre un turó, no gaire lluny de l'ermita de la Mare de Déu de

Sant Pere del Bosc.

*Fonaments, pedres mig
amagades entre rostolls.
Això és el que resta del
Castell de Lloret.*

Gràcia. El paisatge que d'allí estant s'afitora és fenomenal. D'una banda, la mar intensament blava, grandiosa; de l'altra, la immensa catifa de boscúria. Quina petitesa és l'home voltat de natura, i als peus del petri monument que domina la distància! Una ampla graonada porta a un piló de roques naturals que formen la base del monolit. Al cim, la figura d'un àngel. Uns vells ens diuen que és l'àngel de la guarda dels lloretencs. En efecte, la seva actitud majestuosa i erecta, sembla assenyalar amb fermesa el camí dret a seguir. L'estrella que porta a la mà esquerra és símbol i guia segura del fidel que s'entrega sens vacil·lacions al nord que li marca la seva feliç arribada al port final.

L'erecció del monument es degué també a l'entusiasme i decisió del senyor Nicolau Font, senyor de Sant Pere del Bosc, tant amant del seu poble. Inicialment, s'aixecà en lloança de la Mare de Déu de Gràcia, la imatge de la qual figura en un artístic relleu en el pedestal, del cantó que mira a mar. Però tanmateix s'havia de rendir un petit homenatge al poeta que ben cert li hagués plagut finir els seus dies en aquests paratges que el van encisar i un altre relleu hi figura en la part inferior: el bust de Mn. Cinto i la quarteta verdagueriana:

**«Maria al cel guia
per camí de flors;
anem-hi, correm-hi,
cantant sos amors».**

EL CASTELL DE LLORET

Lloret, com tots els pobles rics en Història, tingué el seu castell. No ens referim al castellet que sobresurt d'entre les roques i pinedes de la Costa, el castellet «typical» de les postals, edificat per un particular contemporani. No. El

Castell de Lloret, el castell vinculat a les gestes heroiques dels avantpassats, no és fàcil de veure'l a cop d'ull. S'ha de cercar a la penya, entre els rostolls que amaguen les seves pedres enruïnades i negres pel pas dels temps. De quan data el castell? El primer document que parla de Lloret és del 966. A l'Arxiu històric «Fidel Fita» d'Arenys de Mar, hi ha un pergami de l'any 1002 que constata la donació dels Comtes Ramon Borrell i Ermessenda al vescomte de Girona, Seniofred, de l'alou de Lloret. En cap d'aquests dos documents, però, es parla del Castell. No obstant, tenim entès que un fill de la senyora de Lloret, Madona Sicarda, esposa del noble Umbert de Ses Agudes, senyor de Montseny, de Montpalau i de Palafolls, va néixer al Castell de Lloret. I com sia que aquest fill, Bernat Umbert, fou bisbe de la diòcesi gironina des del 1093 a 1111, no hi ha dubte que al segle XI ja existia el Castell. Després, l'escamesa dels segles van lliurar batalla amb la fortalesa. Els seus murs, solitaris, tristos, ja no tenien raó d'existir. A ningú no albergaven. I de mica en mica, s'anà desmoronant. El cop de gràcia li va venir de l'armada anglesa l'any 1805. Els canons apuntaren vers el promontori on encara s'alçaven altives, les parets que restaven dempeus, i per sempre més ha quedat abatut.

L'EMPREMTA ROMANA

Si bé el Lloret romà no va gaudir de la preponderància de la veïna Blanda, la influència d'aquesta civilització deixà tanmateix constància a la vila. I de fet, algun notable magnat s'hi devia establir, puix que la construcció del monument sepulcral existent a uns dos quilòmetres així ho acredita. No cal que ens este-

nem en explicacions, car personalitats versades en aquests quefers ho han fet extensament i ens hauriem de limitar a copiar les seves assercions. A Lloret s'han descobert tota mena d'objectes i fonaments que donen fe del pas dels romans per aquestes terres. Hi han proves fe-faents que aquest poble cult i conqueridor va romandre aci i Lloret va ésser probablement un llogarret rural dedicat a l'agricultura i a la pesca, que, mercès a l'esperit empenedor dels servidors del Cèsar, explotés comercialment els seus productes naturals, dedicant-se a l'exportació.

EL TEMPLE PARROQUIAL. ANTIC REFUGI

D'antuvi, els pobles oberts cara al mar, han sofert el flagell de les escomeses pirates i d'altres perills ocasionats per continus i diversos atacs enemics. L'amenaça sempre existia. D'ací que s'havien de prendre tota mena de precaucions per a contrarrestar-la. Calia un refugi on els vells, dones i criatures poguessin estar fora de perill. Es van adoptar, doncs, una sèrie de mides per a la defensa. En el Segle XIV s'havia edificat una Torre de la Vila, i allí s'aixoplugava el veïnatge i traslladava els seus bens. Va ésser a començaments del Segle XVI que es construí la nova església; el cloquer tot voltat de merlets i espitlleres. Tot adequat per a protegir-se dels atacs. A la porta d'entrada, encara es pot veure el solc que s'obre en el mur per alçar la porta llevadisa. Les gents, aleshores, preferiren el nou refugi, més gran que la Torre i a l'església s'aixoplugaven i duïen llurs cofres quan el perill amenaçava. La Torre de la Vila, amb l'augment de població, ja era insuficient per encabir tots el veïns. La casa de Déu, acollia en aquells moments d'angoixa els fills espaordits davant les escomeses enemigues.

«EL LLORETENC»

I perquè al Lloret del passat no li manqui res, fins tingué el seu periòdic. L'ú de gener del 1885 sortí el primer exemplar. «El Lloretense» ostentava un subtítol molt suggestiu des d'el punt de vista intel·lectual: «periódico científico, literario y de intereses generales». Com es veu, no s'hi estaven de res. D'entre les notícies de caràcter general, llegim en el que correspon al 15 de febrer del 1885:

«...Siguiendo la costumbre que data de fecha inmemorial, en la tarde del día de la Candelaria se constituyó el Ayuntamiento en la Sacristía de la Iglesia al objeto de proceder, en unión del señor Cura párroco, al nombramiento de los individuos que deben desempeñar los cargos parroquiales.» I segueix donant compte dels noms de les persones d'ambdós sexes que foren designades per ostentar-los.

En aquell any de gràcia de 1885, ja existien a Lloret, pel que es veu, dues sales de festes, (poc es podien pensar els asidus a les mateixes que eren els pioners de les múltiples que hi haurien un segle més tard). Dues sales que, segons sembla, rivalitzaven en competència. Enguany, no cal patir per aquest motiu. Totes gaudeixen d'una afluència nombrosa. No hi ha perill que les unes prenguin la clientela de les altres. La nota a la qual ens referim, expressa la susceptibilitat de les gents del segle passat; les qüestions de sociabilitat eren molt tingudes en compte. Així, el periodista ressenya:

«Galantemente invitados por la Sociedad de Baile La Nyerra, diremos que en aquel Salón los días de Carnaval reinó la mayor animación, orden y armonía que pueden desearse en estas diversiones, siendo grande y vistosa la concurrencia de máscaras, por lo cual felicitamos a la mencionada sociedad en general.

De los bailes celebrados en el «Flam», solo sabemos por referencia que estuvieron bastante concurridos, pero no podemos dar detalles de ellos porque hemos dejado de asistir, a causa de no habernos enviado tarjeta de invitación la Junta directiva de esta Sociedad.»

Tenim notícia que l'Orquestra del «Flam» era molt destacada. Fins i tot aquell any de 1885, en la festa dels «Perdons» celebrada a l'ermita de Sta. Cristina, posà música al Rosari, que fou escoltat amb gran complaença per la nombrosa concurrència a la festa religiosa. Comptava Lloret en aquelles dates amb 1.000 vivendes i 4.000 habitants.

OFICIS QUE RESTEN EN EL RECORD

Que llunyà queda el record d'aquell Lloret antanyenc! el de les draçanes, les puntaires, els que «tiraven lo art»... I tot llegint un retall que arriba a nostres mans, ens imaginem com seria la marinera vila del Llorer cent anys enrera; d'entre les famílies que habitaven la localitat, sobresurten: «...son ofici es tirar lo art», o bé: «son ofici es navegar ab una barqueta...». Una altra descripció molt curiosa: «En Pera Girbau, cap de casa, de alguns 50 anys; té muller de 40 anys, y viu ab sa sogra, que han te 64. Son ofici es treballar la boria, y sa sogra fa puntas y fila». Hi figuren moltes més dones com a puntaires.

Un Lloret desconegut per a nosaltres. Un Lloret senzill, artesà, però sobretot, un Lloret de la mar. Un Lloret que sobresortí per les seves draçanes, de les quals, en el lapsus de deu anys, — molt aviat és dit —, es construïren cinquanta vaixells. Un Lloret que sapigué obrir-se al món i enguany el món li correspon i es dóna cita en aquest Lloret acollidor i cosmopolita, que tots coneixem, per gaudir del seu mar tan blau, del seu sol, de totes les seves coses...